

نقش گلخانه ها در کاهش مصرف آب کشاورزی چیست؟

حدود دو دهه است که پدیده نامیمون خشکسالی چتر خود را بر اقصی نقاط کشور گسترده است و هر رو این چتر فراگیر و همه گیرتر می شود که در این شرایط کارشناسان بیش از پیش بر ضرورت مدیریت مصرف آب در بخش های مختلف به ویژه بخش کشاورزی تاکید می کنند.

به گزارش آگرو فود نیوز؛ براساس آمارهای اعلام شده از سوی وزارت نیرو حدود ۸۸ درصد آب مصرفی در کشور مربوط به حوزه کشاورزی است که این آمار ۲۰ درصد بیشتر از متوسط جهانی اعلام شده است. این در شرایطی است که بازده این میزان مصرف آب در بخش کشاورزی برای کشور فقط بین ۳۰ تا ۴۰ درصد برآورد شده، در حالی که این بازدهی در کشورهای توسعه یافته ۶۵ درصد و برای کشورهای در حال توسعه ۴۵ درصد است.

به گفته معاون اول رییس جمهوری، امروز دیگر موضوع آب یک مساله بحرانی و ملی در کشور ایران است و باید مورد توجه ویژه همه مردم و دولت ها قرار گیرد.

اسحاق جهانگیری آذرماه امسال در بخشی از سخنان خود در مراسم بهره برداری از مرحله اول آب شیرین کن ۱۰۰ هزار مترمکعبی بندرعباس اظهار داشت: مصرف آب شرب ما حدود ۶ درصد است، یعنی اگر ۱۰۰

میلیارد متر مکعب آب مصرف کنیم، چیزی حدود ۶ میلیارد متر مکعب شرب بوده و مابقی آن به بخش کشاورزی و صنعت اختصاص دارد. معاون اول رییس جمهوری اظهار داشت: اگر روش های صحیح و مناسب در بهره برداری از آب کشاورزی و صنعت انجام و از جایگزینی آب صنایع و کشاورزی در بخش های مناسب استفاده شود، دغدغه ما کمتر می شود.

**** کشت گلخانه ای تسهیل گر عبور از کم آبی**

با توجه به وضعیت موجود و بحرانی بودن شرایط منابع آبی کشور و بالا بودن مصرف آب در کشاورزی سنتی، اصلاح شیوه های آبیاری در این بخش و توسعه کشت محصولات نیازمند به آب کمتر بسیار مورد تاکید است.

یکی از بهترین کشت هایی که از سوی کارشناسان کشاورزی برای صرفه جویی در مصرف آب مورد توصیه می شود و دولت نیز از آن حمایت می کند، کشت گلخانه ای است.

کشت گلخانه ای به دلیل تاثیر فراوان در کاهش مصرف آب و نیز افزایش بهره وری محصول و کاهش خسارت های ناشی از بارندگی و حوادث غیرمترقبه به عنوان بهترین گزینه برای کشاورزان محسوب می شود.

براساس آمارهای اعلام شده از سوی وزارت جهاد کشاورزی کشت گلخانه ای نقش بسزایی در افزایش بهره وری آب دارد؛ به عنوان مثال برای تولید هر کیلوگرم گوجه فرنگی و خیار در عرصه ۳۰۰-۴۰۰ لیتر آب مصرف می شود در حالی که با انتقال کشت این محصول به فضای گلخانه می توان مصرف آب را به ۲۵ تا ۳۰ لیتر کاهش داد.

افزایش تولید در سطح نیز از دیگر مزایای کشت گلخانه ای عنوان می شود که به طور مثال اگر در عرصه در یک سطح مشخص ۳۰ تا ۳۵ تن محصول تولید شود با انتقال به فضای گلخانه در همان سطح در دو دوره کشت بیش از ۵۰۰ تن محصول تولید خواهد شد.

علاوه بر صرفه جویی در مصرف آب و تولید محصول بیشتر، سلامت محصول تولیدی گلخانه ها و اشتغالزایی نیز از دیگر مزایای توسعه کشت گلخانه ای عنوان می شود و این مزایا هر کدام به خودی خود نقش بسزایی در شکوفایی بخش کشاورزی در شرایط بحرانی امروز منابع آبی دارد.

**** سطح گلخانه های کشور به ۵۸ هزار هکتار افزایش می یابد**

براساس اعلام مسوولان وزارت جهاد کشاورزی هم اکنون سطح زیرکشت محصولات گلخانه ای کشور ۱۴ هزار هکتار است که تا پایان امسال سه هزار هکتار به این اراضی افزوده می شود.

براساس این آمارها، پیش بینی می شود تا پایان سال جاری میزان

برداشت محصول از گلخانه های کشور به سه میلیون تن برسد. طبق برنامه ریزی که از سوی وزارت جهاد کشاورزی صورت گرفته ، ظرف ۱۰ سال آینده سطح اراضی گلخانه ای کشور به ۵۸ هزار هکتار افزایش می یابد.

این افزایش نشان از آن دارد که کشاورزی در ایران به سمت کشت گلخانه ای هدایت می شود و این مهم از برنامه های اولویت دار وزارت جهاد کشاورزی است.

****توسعه گلخانه ها سیاست راهبردی در هرمزگان**
در میان مناطق درگیر با بحران خشکسالی و کم آبی، هرمزگان پیشرو بوده و حتی بندرعباس مرکز این استان در زمره بحرانی ترین شهرهای کشور در مواجهه با کم آبی است.

در این شرایط مسوولان هرمزگان نیز بر صرفه جویی هر چه بیشتر آب در بخش های مختلف از جمله صنعت و کشاورزی تاکید می کنند و برای هر بخش نسخه جداگانه ای می پیچند.

از جمله نسخه های خوب و شفاف بخش برای بخش کشاورزی هرمزگان، توسعه کشت گلخانه ای است که امروز به عنوان یک سیاست راهبردی در این استان مطرح می شود.

هم اکنون وسعت گلخانه های استان هرمزگان ۲۰۵ هکتار با تولید سالانه ۵۰ هزار تن محصول خارج از فصل است که این میزان طبق اعلام سازمان جهاد کشاورزی هرمزگان باید در راستای سیاست های وزارت جهاد کشاورزی در برنامه های ۱۰ساله به ۵ هزارهکتار افزایش یابد. در اطلاعات منتشره سازمان جهاد کشاورزی هرمزگان زمان کشت گیاهان در گلخانه های این استان شهریور و آغاز برداشت محصولات نیز آذر تا اواخر اردیبهشت ماه سال بعد اعلام شده است.

مدیریت امور باغبانی سازمان جهاد کشاورزی هرمزگان از فلفل رنگی، خیارسبز ، گوجه فرنگی، بادمجان و کدو به عنوان کشت های عمده درگلخانه های این استان نام برده که همه ساله افزون بر ۴۰ درصد محصولات برداشتی به خارج از کشور صادر می شود.

در این اطلاعات میزان تولید محصول در گلخانه ها در مقایسه با کشت های سنتی بین ۱۰ تا ۱۵ برابر اعلام شده به طوری که در تولید خیار یا گوجه فرنگی به عنوان ۲ کشت عمده متراکم به روش غرقابی در هر هکتار حداکثر ۲۵ تن برداشت می شود درحالیکه این رقم در هر هکتار گلخانه به ۲۵۰ تا ۳۰۰ تن نیز می رسد.

**** حمایت از سرمایه گذاران کشت گلخانه ای هرمزگان**
استاندار هرمزگان دراین زمینه گفت: توسعه گلخانه های تولید محصول

های کشاورزی از سیاست های محوری در استان است و متقاضیان فعالیت در این عرصه را مورد حمایت قرار می دهیم. فریدون همتی در سفر اخیر خود به شهرستان میناب با تاکید بر اینکه توسعه کشت گلخانه ای را با جدیت پیگیری می کنیم، افزود: این اقدام با توجه به بحران کم آبی حاکم بر هرمزگان یک اقدام ضروری است.

وی با تاکید بر تغییر الگوی کشت کشاورزی در استان با توجه به شرایط آبی حاکم، گفت: باید به سمت توسعه کشت گلخانه ای در راستای کاهش مصرف آب حرکت کنیم.

وی بیان داشت: باید برنامه هایی به منظور سازگاری با کم آبی و در راستای ارتقای بهره برداری از عوامل تولید با محوریت توسعه گلخانه ای برای مقابله با کمبود آب در بخش کشاورزی استان تدوین و انجام شود.

استاندار هرمزگان فعال سازی گلخانه های متروکه را یکی از اولویت های ستاد راهبردی گلخانه های هرمزگان دانست و بیان داشت: اقدام لازم برای راه اندازی مجدد این گلخانه ها انجام شود.

همتی با تاکید بر جذب سرمایه گذار توسط دستگاه های زیرمجموعه ستاد راهبردی گلخانه های استان، تصریح کرد: بانک کشاورزی متولی پرداخت تسهیلات به متقاضیان احداث گلخانه در هرمزگان است.

**** بهره برداری از ۵۳ هکتار گلخانه تولید محصولات کشاورزی در هرمزگان**

رییس سازمان جهاد کشاورزی هرمزگان گفت: در سفر اخیر وزیر جهاد کشاورزی به استان در آذرماه امسال ۵۳ هکتار گلخانه تولید محصولات کشاورزی در هرمزگان به بهره برداری رسید.

علی باقرزاده افزود: با بهره برداری از این طرحها، سطح کل گلخانه های هرمزگان به ۲۸۲ هکتار با تولید سالانه ۷۰ هزار تن محصولات سبزی و صیفی به ویژه گوجه فرنگی، خیارسبز و فلفل افزایش می یابد.

وی با اشاره به تاکید وزیر جهاد کشاورزی بر توسعه کشت های گلخانه ای در هرمزگان افزود: براساس اعلام این وزارتخانه هرمزگان رشد مناسبی در این بخش داشته است.

باقرزاده ادامه داد: با تلاش های صورت گرفته هم اکنون وسعت گلخانه های کشاورزی هرمزگان به بیش از ۲۲۰ هکتار افزایش یافته درحالیکه مجوز احداث یک هزار و ۷۰۰ هکتار دیگر نیز صادر و متقاضیان برای دریافت تسهیلات به بانک های عامل معرفی شده اند.

وی ادامه داد: هرمزگان با وجود شرایط سخت آب و هوایی در حوزه کشاورزی حرکت های خوبی آغاز کرده که منتج به مصرف کم آب و بالا

رفتن واحد تولید در سطح می شود.

****اعمال سیاست های تشویقی برای توسعه کشت گلخانه ای**
امروز کشور به دلیل اعمال تحریم های ظالمانه از سوی دشمنان، با شرایط سخت اقتصادی مواجه است که در این شرایط بخش کشاورزی و تلاش برای شکوفایی هر چه بیشتر آن می تواند تا حدودی تاثیر این تحریم ها بر اقتصاد را کمرنگ کند.

بخش کشاورزی و صنایع وابسته به آن امتیاز مهم کشور ما در این شرایط است چون کشوری چهار فصل و دارای نیروی انسانی توانمند، خاک مرغوب و پشتکار و همت هستیم.

اما در این میان و با توجه به وضعیت منابع آبی کشور، برای شکوفایی بخش کشاورزی باید نسخه های خوب و شفا بخش همچون نسخه کشت گلخانه ای را مورد توجه قرار دهیم تا هم صرفه جویی در مصرف آب داشته باشیم و هم به اقتصاد کشور کمک کنیم.

با رفتن به سمت کشت های گلخانه ای و صنعتی علاوه بر تامین نیاز و مصرف داخل با تولید محصولات با کیفیت، می توان وارد بازارهای رقابتی خارجی نیز شد.

در این شرایط و با توجه به محدودیت منابع آبی سیاست دولت دوازدهم در بخش کشاورزی نیز حمایت از تولیدات گلخانه ای و صرفه جویی در مصرف آب است.

توسعه کشت گلخانه ای به دلایل بهره وری مصرف آب، افزایش میزان تولید نسبت به فضای باز، امکان مدیریت تولید محصولات صادراتی، ارز آوری برای کشور و ایجاد فرصت های شغلی باید به عنوان محور اصلی توسعه کشاورزی جایگاه واقعی خود را پیدا کند.

از همین رو مسوولان دستگاه های متولی باید همسو با سیاست های دولت و با اعمال سیاست های تشویقی و برگزاری دوره های آموزشی و اعطای تسهیلات کم بهره، کشاورزان و فعالان این عرصه را به سمت کشت گلخانه ای ترغیب کنند.